



**ВАРАСЬКА МІСЬКА РАДА**  
**Восьме скликання**  
(Вісімнадцята сесія)  
**Р І Ш Е Н Н Я**

23 лютого 2022 року

№ 1274-PP-VIII

Про звернення Вараської міської ради щодо фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження №7200-ЗД-01-22

Від імені та в інтересах Вараської міської територіальної громади, з метою захисту інтересів та законних прав населення громади, що постійно проживає у 30-ти кілометровій зоні атомної електростанції – ВП «Рівненська АЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом», відповідно до статей 25, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Вараська міська рада

**ВИРІШИЛА:**

1. Затвердити звернення до Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Міністерства енергетики України, Комітету Верховної ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, Асоціації міст України щодо фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження атомних електростанцій №7200-ЗД-01-22, додається.
2. Відділу забезпечення діяльності ради направити дане рішення зі зверненням Прем'єр-міністру України Денису ШМИГАЛЮ, Міністру енергетики України Герману ГАЛУЩЕНКУ, голові Верховної Ради України Руслану СТЕФАНЧУКУ, голові Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Андрію ГЕРУСУ, виконавчому директору Асоціації міст України Олександр СЛОБОЖАНУ.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на міського голову.

Міський голова



Олександр МЕНЗУЛ

## ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вараської міської ради

23 лютого 2022 року № 1274-PP-VIII

### ЗВЕРНЕННЯ

Вараської міської ради щодо фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження №7200-ЗД-01-22

Мешканців Вараської міської територіальної громади, що знаходиться в зоні спостереження Рівненської АЕС, вкрай обурює ситуація щодо порушення та фактичного ігнорування їх законного права на соціально-економічну компенсацію ризику від діяльності підприємств з видобування і переробки уранових руд, ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами.

Відповідно до статті 12 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» населення територій, на яких розміщуються ядерні установки, має право на соціально-економічну компенсацію ризику. Соціально-економічна компенсація ризику здійснюється в межах коштів, отриманих від ліцензіата, і може бути використана тільки для фінансування адміністративно-територіальних одиниць, на територію яких поширюється зона спостереження, на якій можливий вплив відповідних об'єктів ліцензіата.

Таким чином, на законодавчому рівні визначено, що населення територій, на яких можливий радіаційний вплив ядерної установки, має право на фінансування заходів щодо компенсації ризику шляхом направлення цільових коштів збору через субвенцію із спеціального фонду Державного бюджету України до спеціальних фондів місцевих бюджетів територіальних громад зон спостереження.

Всупереч статті 12 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо цільового спрямування збору, в 2014 році були внесені зміни до Бюджетного кодексу України (законом №79-VIII від 28.12.2014) та виключений пункт 9 частини третьої статті 29 цього кодексу щодо віднесення збору до спеціального фонду державного бюджету, чим скасовано його цільове спрямування.

Поряд з тим, продовжує діяти обов'язкова до виконання стаття 12<sup>1</sup> Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», яка передбачає збір на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зон спостереження (далі – Збір). Згідно з даною законодавчою нормою ДП «НАЕК «Енергоатом» перераховує 1% обсягу реалізації електроенергії до Державного бюджету в якості вищевказаного Збору. Обсяги сплати ДП «НАЕК «Енергоатом» збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення до Державного бюджету підвищуються, обсяги

субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам залишаються без змін, а у відсотковому співвідношенні зменшуються.

Відповідно до звіту Рахункової палати України «Про результати аудиту ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження» (затверджено Рішенням Рахункової палати № 3-1 від 25.02.2020), це призвело до затвердження бюджетних призначень на субвенцію з Державного бюджету України місцевим бюджетам на 2017, 2018 і 2019 роки в розмірі 32,5, 35,1 і 32,3 відсотків від обсягу Збору, затвердженого в законах про державний бюджет на відповідні роки.

Рахункова палата зазначила, що на видатки по компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, щороку спрямовувалося 137,5 млн.грн, що становить лише близько третини обсягу

Збору, що надійшов до державного бюджету на підставі вимог ст.12<sup>1</sup> Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку». В результаті населення, яке проживає на територіях зон спостереження, щороку недоотримувало передбаченої Законом України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» компенсації ризику на суму понад 250 млн. грн. При цьому, відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» надходження збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення до бюджету передбачено у сумі 550,4 млн.грн, а місцевим бюджетам передбачено у вигляді субвенції лише 137,5 млн.грн (або 25% від надходжень Збору), проте відповідних коштів місцеві бюджети так і не отримали.

За такого підходу, по суті, кошти Збору використовуються як додаткове джерело надходжень Державного бюджету, що не узгоджується із сутністю Збору.

Викликає занепокоєння розміщений на офіційному вебпорталі Верховної Ради України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» (реєстр. №5859 від 20.08.2021), розроблений Міністерством енергетики України.

Вказаним законопроектом пропонується законодавчо закріпити зарахування коштів збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, до загального фонду державного бюджету замість спеціального. Це призведе до втрати населенням зон спостереження можливості отримувати відповідну компенсацію у повному обсязі, тобто звужує соціальні права мешканців громад зон спостереження.

Також, на відміну від поточної редакції статті 12<sup>2</sup> Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», в запропонованому законопроекті при розподілі коштів збору між місцевими бюджетами не передбачена частка коштів для бюджетів територіальних громад до яких входять монофункціональні міста-супутники ядерних установок. Звертаємо Вашу увагу, що саме такі міста найбільш наближені і схильні до впливу ядерних установок та

мають найбільше навантаження щодо створення та підтримання у справному стані об'єктів спеціальної соціальної інфраструктури, призначених для забезпечення належного рівня реагування при надзвичайних ситуаціях.

Законопроект №5859 суперечить приписам статей 3, 22 Конституції України, відповідно до яких права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є обов'язком держави; при прийнятті нових законів, або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав та свобод.

У зв'язку із вищевикладеним, з метою захисту інтересів та законних прав населення, яке постійно проживає у 30-кілометровій зоні АЕС, вимагаємо:

1. У 2022 році направити до бюджетів територіальних громад в повному обсязі субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яка була передбачена у 2021 році, та внести відповідні зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік».

2. Прискорити прийняття законодавчих актів щодо розподілу між місцевими бюджетами субвенції на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, на 2022 рік та забезпечити своєчасне перерахування зазначеної субвенції до місцевих бюджетів.

3. У проєкті Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо надання соціально-економічної компенсації ризику для населення територіальних громад, які утворені та функціонують на території зон спостереження» (реєстр. №5859 від 20.08.2021) залишити розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення для бюджетів територіальних громад до яких входять монофункціональні міста-супутники ядерних установок у розмірі не менше 15 відсотків.

Міський голова



Олександр МЕНЗУЛ